

Дисципліна з підготовки доктора філософії:

ПЕДІАТРІЯ

Спеціальність	«Медицина», «Педіатрія»
Освітньо-наукова програма	«Медицина», «Педіатрія», 2020
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Навчальний рік	2022-2023
Статус дисципліни (обов'язкова/вибіркова)	Вибіркова, цикл професійної підготовки
Мова викладання	українська, англійська
Загальне навантаження	8 кредитів ЄКТС
Курс / семестр	II-III курс / 3-6 семестр
Укладач (і)	д.мед.н., проф. Яблонь О.С., д.мед.н., проф. Токарчук Н.І., д.мед.н., проф. Процюк Т.Л., аспірант Назарчук Н.М pediatrics1@vnmue.edu.ua
Викладач (і), гостьові лектори	професор Яблонь О.С. професор Токарчук Н.І. професор Процюк Т.Л. професор Дудник В.М. доцент Андрікевич І.І. доцент Мантак Г.І. доцент Курець О.О. доцент Ющенко Л.О.
Місце проведення, контакти	Кафедра педіатрії № 1 Адреса: 21028, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 108, телефон +380674963472 pediatrics1@vnmue.edu.ua nadia_tokarchuk@ukr.net

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ АНОТАЦІЯ

Аспіранту винесені питання диференційної діагностики найбільш поширених захворювань, а саме, органів дихання у дітей, захворювань системи кровообігу, системи кровотворення, ендокринної патології у дітей, захворювань органів травлення, органів сечової системи у дітей, найбільш поширених захворювань дітей неонатального віку, з наданням невідкладної допомоги при основних невідкладних станах в розрізі вищевказаних напрямків педіатрії та диспансерний нагляд за здоровими та хворими дітьми в умовах поліклініки.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Метою викладання навчальної дисципліни «Педіатрія» є здобуття аспірантами та поглиблення комплексу знань, вмінь, навичок та інших компетенцій, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних завдань з цієї дисципліни, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, що вирішує

актуальне наукове завдання в педіатрії, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Основними завданнями вивчення дисципліни є формування системи знань, професійних умінь, педагогічної майстерності, дослідницько-інноваційної діяльності та практичних навичок під час ведення хворих педіатричного профілю.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Після успішного вивчення дисципліни здобувач зможе:

- РН 1. Демонструвати безперервний розвиток власного інтелектуального та загальнокультурного рівню, самореалізації
- РН 2. Інтерпретувати та аналізувати інформацію з використанням новітніх інформаційних технологій
- РН 3. Виявляти невирішені проблеми у предметній області, формувати питання та визначати шляхи їх рішення
- РН 4. Формувати наукові гіпотези, мету і завдання наукового дослідження
- РН 5. Розробляти дизайн та план наукового дослідження
- РН 6. Виконувати оригінальне наукове дослідження
- РН 7. Пояснювати принципи, специфічність та чутливість методів дослідження, інформативність обраних показників
- РН 8. Володіти, вдосконалювати та впроваджувати нові методи дослідження за обраним напрямом наукового проекту та освітньої діяльності
- РН 9. Аналізувати результати наукових досліджень, використовувати методи статистичного дослідження
- РН 10. Впроваджувати результати наукових досліджень у освітній процес, медичну практику та суспільство
- РН 11. Презентувати результати наукових досліджень у формі презентації, постерних доповідей, публікацій
- РН 12. Розвивати комунікації в професійному середовищі й громадській сфері
- РН 13. Організовувати освітній процес
- РН 14. Оцінювати ефективність освітнього процесу, рекомендувати шляхи його удосконалення
- РН 15. Організовувати роботу колективу (здобувачів вищої освіти, колег, міждисциплінарної команди)
- РН 16. Дотримуватися етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами
- РН 17. Дотримуватися академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів

3. РОЗПОДІЛ ЗА ВИДАМИ ЗАНЯТЬ ТА ГОДИНАМИ НАВЧАННЯ

Вид занять	Години
Практичні заняття	90
Медична практика	60
Самостійна роботи	90
Всього	240

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва теми
1.	Ведення хворих в неонатальному періоді
2.	Ведення хворих дітей першого року життя
3.	Імунопрофілактика в педіатрії.
4.	Ведення хворих дітей з патологією бронхолегеневої системи
5.	Ведення хворих дітей з алергологічною патологією

6.	Ведення хворих дітей з кардіоревматологічною патологією
7.	Ведення хворих дітей з патологією травної системи
8.	Ведення хворих дітей з патологією сечової системи
9.	Ведення хворих дітей з ендокринною патологією
10.	Історія розвитку та сучасний стан наукових знань в педіатрії. Новітні напрямки наукових досліджень в педіатрії.
11.	Сучасні методи лабораторної та інструментальної діагностики в педіатрії.
12.	Доказова медицина в сучасній педіатричній науці. Коморбідність в педіатрії як проблема сучасної науки.
13.	Загальні принципи побудови дизайну наукового дослідження в педіатрії. Етика та методологія наукового дослідження.
14.	Сучасні підходи до міждисциплінарних наукових досліджень.
15.	Особливості викладання педіатрії у вищих медичних навчальних закладах, технологія педагогічного процесу.
16.	Надання невідкладної допомоги при зупинці серцевої діяльності та зовнішнього дихання у дітей.
17.	Надання невідкладної допомоги при гострій дихальній недостатності, серцево-судинній недостатності та порушеннях серцевого ритму та провідності у дітей.
18.	Надання невідкладної допомоги при гіпертензивному кризі у дітей.
19.	Надання невідкладної допомоги при гострій печінковій та нирковій недостатності у дітей.
20.	Надання невідкладної допомоги при нападі БА у дітей.
21.	Надання невідкладної допомоги при анафілактичному шоці, лихоманці та судомах у дітей.
22.	Профілактика порушень фізичного та нервово-психічного розвитку, формування дефіцитних станів у дітей першого року життя.
23.	Профілактика респіраторної патології у дітей, заходи попередження захворюваності у дітей, які часто хворіють.
24.	Первинна та вторинна профілактика гострої ревматичної лихоманки у дітей.
25.	Вторинна профілактика інфекційного ендокардиту у дітей.
26.	Профілактика артеріальної гіпертензії у дітей.
27.	Профілактика ожиріння у дітей.
28.	Профілактика патології травної системи у дітей.
29.	Профілактика патології сечової системи у дітей.
30.	Профілактичні заходи в дитячій алергології.

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання: лекція, пояснення, бесіда, організація дослідження, розповідь, ілюстрація, спостереження, клінічно-дослідні роботи, навчальна дискусія, суперечка, обговорення будь-якого питання навчального матеріалу, пізнавальні ігри шляхом моделювання життєвих ситуацій, що викликають інтерес до навчальних предметів, створення ситуації інтересу в процесі викладання навчального матеріалу, створення ситуації новизни навчального матеріалу, опора на життєвий досвід.

6. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ ДИСЦИПЛІНИ - іспит

ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ

Усний контроль: основне запитання, додаткові, допоміжні; запитання у вигляді проблеми; індивідуальне, фронтальне опитування і комбіноване; письмовий контроль; програмований контроль.

7. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Форма підсумкового контролю успішності навчання: оцінка з дисципліни здобувача складається з суми балів поточного контролю та балів, отриманих за іспит.

Форма поточного контролю успішності навчання: сума балів поточного контролю визначається на основі оцінок поточної навчальної діяльності здобувача із всіх тем за традиційною 4-бальною системою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно).

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання кожної теми:

Оцінка «**відмінно**» виставляється у випадку, коли здобувач знає зміст теми заняття у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї.

Оцінка «**добре**» виставляється за умови, коли здобувач знає зміст теми заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання здобувач відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка «**задовільно**» ставиться здобувачу на основі його знань всього змісту теми заняття та при задовільному рівні його розуміння. Здобувач спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка «**незадовільно**» виставляється у випадках, коли знання і вміння здобувача не відповідають вимогам "задовільної" оцінки.

Оцінювання самостійної роботи.

Оцінювання самостійної роботи здобувачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюється при проведенні іспиту.

Критерії оцінювання під час проведення іспиту:

Оцінка «**відмінно**» (80-71) виставляється у випадку, коли здобувач під час співбесіди та виконання отриманого завдання відповів на всі поставлені (екзаменаторами в разі іспиту) запитання з дисципліни у повному обсязі, може проілюструвати відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням окремих несуттєвих неточностей.

Оцінка «**добре**» (70-61) виставляється за умови, коли здобувач під час співбесіди та виконання отриманого завдання добре відповідає і добре розуміє всі поставлені (екзаменаторами) запитання з дисципліни, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання здобувач відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням окремих допущених помилок.

Оцінка «**задовільно**» (60-50) ставиться здобувачу на основі його знань всього змісту поставлених (екзаменаторами) під час співбесіди питань, виконав отримане завдання і продемонстрував задовільний рівень розуміння та вмінь. Здобувач спроможний вирішувати

видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням кількості допущених помилок. Оцінка «незадовільно» виставляється у випадках, коли знання і вміння здобувача не відповідають вимогам "задовільної" оцінки.

ІШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (для екзамену/ диференційованого заліку)
180-200	A	відмінно
170-179,9	B	добре
160-169,9	C	
141-159,9	D	задовільно
122-140,99	E	
	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчальний контент (конспект або розширений план лекцій), плани практичних (семінарських) занять, самостійної роботи, питання, методичні вказівки, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь аспірантів).

10. ПОЛІТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Виконання навчальних завдань і робота за дисципліною має відповідати вимогам «Кодексу академічної доброчесності та корпоративної етики ВНМУ ім. М.І. Пирогова» (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/kodex_akad_dobro.PDF).

Відпрацювання пропущених аудиторних занять, повторне проходження контрольних заходів, а також процедури оскарження результатів проведення контрольних заходів здійснюються згідно «Положення про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова» (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/pologPhD_org.pdf)

Політика в умовах дистанційного навчання. Порядок дистанційного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім.М.І.Пирогова ([https://www.vnmu.edu.ua/ Загальна інформація/Основні документи](https://www.vnmu.edu.ua/Загальна_інформація/Основні_документи)). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team, Google Meets. Порядок проведення практичних занять, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра педіатрії №2/ Аспіранту або <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра педіатрії №2/ Новини).

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через месенджери (Microsoft Team, Viber, Telegram, WhatsApp) або електронну пошту (на вибір викладача) в робочий час.

11. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри. Маршрут отримання матеріалів <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра педіатрії№2 /аспіранту

ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Основи педіатрії за Нельсоном: у 2 томах. / Карен Дж. Маркданте, Роберт М. Клігман; переклад 8-го англ. Видання, 2019. – Т1 -378 с., Т2 – 426 с.
2. Диференційна діагностика найбільш поширених захворювань дитячого віку. Навчальний посібник з педіатрії. За редакцією Дудник В.М. – Вінниця. – 2 вид. «ТВОРИ», 2019. – 675с. Затвердження: ДУ Центральний методичний кабінет з вищої медичної освіти МОЗ України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів МОЗ України (протокол засідання Комісії №4 від 16.12.2016 р.) та Вченою радою ВНМУ імені М.І.Пирогова (протокол засідання Вченої ради №10 від 28.04.2016 р.).
3. Nelson textbook 20th Edition by Robert M. Kliegman, MD, Richard E. Behrman, MD, Hal B. Jenson, MD and Bonita F. Stanton, MD. 2018. Видавництво: SAUNDERS
4. Robert Kliegman Joseph St. Geme. Nelson Textbook of Pediatrics, 2-Volume Set. 21st Edition. 2019. Elsevier. 4264 p.

Допоміжна

1. Захворювання дитячого віку. За ред. О.С.Яблонь. «Видавництво «Тезис», 2018. – 256 с.(затверджено Вченою радою ВНМУ ім.М.І.Пирогова, 2018 р.)Acute Exacerbations of Pulmonary Diseases/ Pierre-Régis Burgel, Marco Contoli, José Luis López-Campos/ 2017/ERS Monograph/p. 224
2. Хвороби системи крові та ендокринної системи у дітей (5-е видання) / Дудник В.М., Мантак Г.І., Андрікевич І.І. (2018). — Вінниця. – 387 с. Затвердження: Центральний методком з вищої медичної освіти МОЗ України як навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації (протокол №2 від 26.10.2011 р.), засідання науково-методичної Комісії з медицини Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України) та Вченою радою ВНМУ імені М.І.Пирогова (протокол №8 від 31.05.2011 р.).
3. Клінічні рекомендації EAU (European Urology Association, 2015 Guidelines on Urological Infections, Updates 2019) <http://uroweb.org/guideline/paediatric-urology/>
4. Adam J. Shapiro et al. Diagnosis of Primary Ciliary Dyskinesia An Official American Thoracic Society Clinical Practice Guideline., Am J Respir Crit Care Med Vol 197, Iss 12, pp e24–e39, Jun 15, 2018
5. Acute Exacerbations of Pulmonary Diseases. Pierre-Régis Burgel, Marco Contoli, José Luis López-Campos., ERS Monograph, 2017, p. 224
6. Allen Hugh D. et al. Moss & Adams Heart Disease in Infants, Children and Adolescents 9th. ed. — Wolters Kluwer, 2016. — 3438 p.
7. Allergies and Adolescents. Transitioning Towards Independent Living/ David R. Stukus/ 2018/Springer/253p.
8. American Diabetes Association's Standards of Medical Care in Diabetes — 2018. Diabetes Care. 2018;41(Suppl 1):S1-S159
9. American Thyroid Association Statement on Postoperative Hypoparathyroidism: Diagnosis, Prevention, and Management in Adults Lisa A. Orloff, *et al.*, THYROID Volume 28, Number 7, 2018. doi: 10.1089/thy.2017.0309
10. Arlt W & The Society for Endocrinology Clinical Committee. Society for Endocrinology Endocrine Emergency Guidance. Emergency management of acute adrenal insufficiency (adrenal crisis) in adult patients. Endocrine Connections 2016 5 G1–G3. (<https://doi.org/10.1530/EC-16-0054>)
11. Anthony J. et al. (Eds.) Heart Failure in the Child and Young Adult: From Bench to Bedside. Academic Press, 2018. — 789 p.
12. Baldeweg, S.E.; Ball, S.; Brooke, A.; Gleeson, H.K.; Levy, M.J.; Prentice, M.; Wass, J.; Society for Endocrinology Clinical Committee. Society For Endocrinology Clinical Guidance: Inpatient management of cranial diabetes insipidus. Endocr. Connect. 2018, 7, G8–G11.
13. Benign Hematologic Disorders in Children. Edited by Michel U. Callaghan. Volume 65, Issue 3, P. 407—622. 2018.

14. Bhasin S et al. Testosterone therapy in men with hypogonadism: an Endocrine Society Clinical Practice Guideline. *J. Clin. Endocrinol. Metab* 103, 2018, p. 1715–1744.
15. Bickley, Lynn S. Bates' pocket guide to physical examination and history taking / Lynn S. Bickley, Peter G. Szilagyi. — 7th ed. 2018.
16. Bornstein, S. R., Allolio, B., Arlt, W., Barthel, A., Don-Wauchope, A., Hammer, G. D., Husebye, E. S., Merke, D. P., Murad, M. H., Stratakis, C. A., & Torpy, D. J. Diagnosis and treatment of Primary Adrenal Insufficiency: an Endocrine Society Clinical Practice Guideline. *J Clin Endocrinol Metab*, 101(2), 2016., pp. 364-389.
17. Brian E. L. Perspective: An easier diagnosis // *Nature*.- 2016.- № 533.- P. 107.
18. British Committee for Standards in Haematology. (2016b) Guidelines on red cell transfusion in sickle cell disease. Part I: principles and laboratory aspects. *British Journal of Haematology*,
19. British Committee for Standards in Haematology. (2016c) Guidelines on red cell transfusion in sickle cell disease. Part II: indications for transfusion. *British Journal of Haematology*,
20. B.S. Joly, P. Coppo, A. Veyradier. Thrombotic thrombocytopenic purpura, *Blood*, 129 (21), 2017, 2836—2845.
21. Cabana, Michael D. 5-Minute Pediatric Consult. Standarts/ Lippincott Williams & Wilkins (LWW). 2018. 1136p.
22. Chang, A. B., Bush, A., & Grimwood, K. Bronchiectasis in children: diagnosis and treatment. *The Lancet*, 392(10150), 2018, 866–879. doi:10.1016/s0140-6736(18)31554-x
23. Charles A. Sklar, Zoltan Antal, Wassim Chemaitilly et al. Pituitary and Growth Disorders in Survivors of Childhood Cancer: An Endocrine Society Clinical Practice Guideline. *J Clin Endocrinol Metab*, August 2018, 103(8):2761–2784
24. Christian B. Laursen, Najib M. Rahman, Giovanni Volpicelli. Thoracic Ultrasound. ERS Monograph, 2018, p. 268
25. Clinical Guidelines: Care of Children with Cystic Fibrosis. Royal Brompton Hospital, 2020
26. Clinical guideline. Constipation in children and young people: diagnosis and management, NICE 10 July 2017
27. Colombatti, R., Sainati, L., & Trevisanuto, D. Anemia and transfusion in the neonate. *Seminars in Fetal and Neonatal Medicine*, 21(1), 2018, p 2—9. doi:10.1016/j.siny.2015.12.001
28. Couper JJ, Haller MJ, Greenbaum CJ, et al. ISPAD Clinical Practice Consensus Guidelines 2018 Stages of type 1 diabetes in children and adolescents. *Pediatric diabetes*. 2018;19(Suppl. 27):20-27.
29. Dennis C. Stokes Pediatric Pulmonology, Asthma, and Sleep Medicine: A Quick Reference Guide [Paperback]. American Academy of Pediatrics, 2018. ISBN-13: 978-1-61002-142-5/890 p.
30. Dhawan A., Guandalini S., Dranski D. et al. Textbook of Pediatric Gastroenterology, Hepatology and Nutrition: A Comprehensive Guide to Practice; 2016
31. Douglas A. Drossman Functional Gastrointestinal Disorders: History, Pathophysiology, Clinical Features, and Rome IV Gastroenterology 2016;150:1262–1279 DOI: <https://doi.org/10.1053/j.gastro.2016.02.032>
32. Editors in chief: Dennis C. Stokes Pediatric Pulmonology, Asthma, and Sleep Medicine: A Quick Reference Guide [Paperback]/ American Academy of Pediatrics/2018/ISBN-13: 978-1-61002-142-5/890 p
33. Edeani A. and Shirali A. Tumor Lysis Syndrome, American Society of Nephrology, 2016.
34. Empar Lurbea, Enrico Agabiti-Roseic, J. Kennedy Cruickshank et al. 2016 European Society of Hypertension guidelines for the management of high blood pressure in children and adolescents. *Journal of Hypertension* 2016; 34; DOI:10.1097/HJH.0000000000001039
35. European Association for the Study of the Liver (EASL), European Association for the Study of Diabetes (EASD), European Association for the Study of Obesity (EASO). EASL-EASD-EASO clinical practice guidelines for the management of non-alcoholic fatty liver disease. *J Hepatol*. 2016; 64:1388–402.
36. European Association of Urology. EAU Guidelines on male hypogonadism. 2018. EAU <https://uroweb.org/guideline/male-hypogonadism/>

37. Erik A. Jensen Strategies Prevention of Bronchopulmonary Dysplasia: A Summary of Evidence-Based., NeoReviews., 9, 2019; 20; e189
38. ESPGHAN Guidelines on Gastrointestinal and Nutritional Complications, JPGN Volume 65, Number 2, August 2017
39. Floch, Martin H. Netter's Gastroenterology. 3rd Ed. 2018. 452 p.
40. Flynn JT, Kaelber DC, Baker-Smith CM, et al. Clinical Practice Guideline for Screening and Management of High Blood Pressure in Children and Adolescents. *Pediatrics*. 2017; 140(3): e20171904
41. Grinspon RP, Urrutia M & Rey RA Male central hypogonadism in paediatrics — the relevance of follicle-stimulating hormone and Sertoli cell markers. *Eur.Endocrinol* 14, 67, 2018.
42. Guandalini, S. Textbook of Pediatric Gastroenterology, Hepatology and Nutrition. A Comprehensive Guide to Practice/ Guandalini, S., Dhawan, A., Branski, D. – 2016
43. Hattersley AT, Greeley SA, Polak M, et al. ISPAD Clinical Practice Consensus Guidelines 2018: The diagnosis and management of monogenic diabetes in children and adolescents. *Pediatr Diabetes*. 2018; 19(Suppl. 27):47-63.
44. Harrison's Endocrinology, 4E (2016) / J. Larry Jameson. 2016, ISBN 9781259835735.
45. Hoffman R. Hematology. Basic Principles and Practice, 7th edition, 2018
46. Infants and Children: Acute Management of Community Acquired Pneumonia. Guideline of Secretary, NSW Health, 2018.
47. Jan L. Brożek, Jean Bousquet et al. Allergic Rhinitis and its Impact on Asthma (ARIA) guidelines 2016. *J Allergy Clin Immunol.*, 2017, 140, p. 950-8.
48. Jian Xiao et al. A 20-year study on treating childhood infective endocarditis with valve replacement in a single cardiac center in China. *J Thorac Dis* 2016; 8(7): 1618-1624
49. Kahaly GJ, Bartalena L, Hegedüs L, et al. European Thyroid Association Guideline for the Management of Graves' Hyperthyroidism. *Eur Thyroid J*. 2018, Aug;7(4): 167-186. doi: 10.1159/000490384
50. Kanakis GA & Nieschlag E Klinefelter syndrome: more than hypogonadism. *Metabolism* 86, 2018, p. 135–144.
51. KDIGO Clinical Practice Guideline Update for the Diagnosis, Evaluation, Prevention, and Treatment of Chronic Kidney Disease–Mineral and Bone Disorder (CKD-MBD). *Kidney Inter. Suppl.* 7, 2017., 1., p. 1-60.
52. Lesley Rees, Paul A. Brogan, Detlef Bockenhauer Paediatric nephrology (Oxford Specialist Handbooks in Paediatrics) 2nd edition. Oxford University Press, 2017.
53. Magge SN, Goodman E, Armstrong SC, Committee on Nutrition Section on Endocrinology Section on Obesity. The metabolic syndrome in children and adolescents: shifting the focus to cardiometabolic risk factor clustering. *Pediatrics*. 2017, 140:e20171603. doi: 10.1542/peds.2017-1603
54. Morice AH, Millqvist E, Bieksiene K, et al. ERS guidelines on the diagnosis and treatment of chronic cough in adults and children. *Eur Respir J* 2019; in press (<https://doi.org/10.1183/13993003.01136-2019>).
55. Nicola L. Jones et al. Joint ESPGHAN/NASPGHAN Guidelines for the Management of *Helicobacter pylori* in Children and Adolescents, 2016, JPGN Volume 64, Number 6, June 2017.
56. Oliver J, Malliya Wadu E, Pierse N, et al. Group A Streptococcus pharyngitis and pharyngeal carriage: A meta-analysis. *PLOS Neglected Tropical Diseases* 2018; 12(3): e0006335
57. Pediatric endocrinology and inborn errors of metabolism, Second Edition /Kyriakie Sarafaglou; associate editors, Georg Hoffmann, Karl Roth; consulting editor, Howard Courtney. McGrawHill Medical, 2017. 1008 pages; ISBN 9780071773133
58. Pediatric Obesity Guideline Resources. Full Guideline: Pediatric Obesity. Assessment, Treatment, and Prevention. *JCEM* | January 2017. Dennis M. Styne (chair), Silva A. Arslanian, Ellen L. Connor, Ismaa Sadaf Farooqi, M. Hassan Murad, Janet H. Silverstein, and Jack A. Yanovski
59. Perth Children's Hospital "Adrenal insufficiency" guideline: <https://pch.health.wa.gov.au/For-health-professionals/Emergency-Department-Guidelines/Adrenal-insufficiency>

60. Prater Kathleen Joan, Hubbard Joyce Ellis (eds.) Pediatric Arrhythmias and EKGs for the Health Care Provider. Springer Publishing Company, 2017., 293 p.
61. Prater Kathleen Joan, Hubbard Joyce Ellis (eds.) Pediatric Arrhythmias and EKGs for the Health Care Provider. Springer Publishing Company, 2017. — 293 p.
62. Pulmonary Emergencies/ Leo Heunks, Alexandre Demoule, Wolfram Windisch/ 2016/ ERS Monograph/p.229
63. Rachel Rosen et al. Pediatric Gastroesophageal Reflux Clinical Practice Guidelines: Joint Recommendations of the North American Society for Pediatric Gastroenterology, Hepatology, and Nutrition (NASPGHAN) and the European Society for Pediatric Gastroenterology, Hepatology, and Nutrition (ESPGHAN) J Pediatr Gastroenterol Nutr. 2018 Mar; 66(3): 516–554. doi: 10.1097/ MPG. 0000000000001889
64. Rossetti R, Ferrari I, Bonomi M, Persani L. Genetics of primary ovarian insufficiency. Clin Genet. 2017 Feb;91((2)):183–98.
65. Sanwo O., Lazner M., Perera L. Paediatric Clinical Practice Guideline, Chronic or functional abdominal pain Paediatric Gastroenterology Team 2018
66. SARS, MERS and other Viral Lung Infections/ David S. Hui, Giovanni A. Ross, Sebastian L. /2016/ERS Monograph/p.110
67. Shankar RK, Backeljauw PF. Current best practice in the management of Turner syndrome. Ther Adv Endocrinol Metab. 2018 Jan;9((1)):33–40.
68. Shawn L. Ralston et al. Clinical Practice Guideline: The Diagnosis, Management, and Prevention of Bronchiolitis/ The American Academy of Pediatrics, 2018
69. Sibylle A. Kozek-Langenecker et al. Management of severe perioperative bleeding: guidelines from the European Society of Anaesthesiology. Eur J Anaesthesiol 2017; 34:332–395.
70. Simoni M & Huhtaniemi I (eds) Endocrinology of the Testis and Male Reproduction., Springer International Publishing, 2017.
71. Speiser PW, Arlt W, Auchus RJ, Baskin LS, Conway GS, Merke DP, et al. Congenital Adrenal Hyperplasia Due to Steroid 21-Hydroxylase Deficiency: An Endocrine Society Clinical Practice Guideline. J Clin Endocrinol Metab. 2018 Nov 1;103(11):4043–88, <https://doi.org/10.1210/jc.2018-01865>
72. Sweet D.G., et al. European Consensus Guidelines on the Management of Respiratory Distress Syndrome 2016 Update. Neonatology. 2017;111(2):107-125. PMID: 27649091.
73. The Harriet Lane Handbook: 20th Edition/ Elsevier/2018/1269p
74. SARS, MERS and other Viral Lung Infections/ David S. Hui, Giovanni A. Ross, Sebastian L. /2016/ERS Monograph/p.110
75. Vinay Kumar, Abul Abbas, Jon Aster Robbins Basic Pathology10th Edition / Vinay Kumar, Abul Abbas, Jon Aster., Elsevier, 2017, P.952
76. Williams, A.CdeC, Craig K.D. Updating the Definition of Pain. Pain. 2016. № 157. P. 2420—2423.
77. Wollenberg, A., Barbarot, S., Bieber, et al.. Consensus-based European guidelines for treatment of atopic eczema (atopic dermatitis) in adults and children: part II. Journal of the European Academy of Dermatology and Venereology, 32(6), 2018., p. 850–878. doi:10.1111/jdv.14888
78. Wollenberg, A., Barbarot, S., Bieber, et al.. Consensus-based European guidelines for treatment of atopic eczema (atopic dermatitis) in adults and children: part I. Journal of the European Academy of Dermatology and Venereology, 32(5), 2018., p.657–682. doi:10.1111/jdv.14891
79. Zitelli and Davis' Atlas of Pediatric Physical Diagnosis, 7th Edition/Elsevier/2018/1032p.
80. Zuberbier T, Aberer W, Asero R, et al. Endorsed by the following societies: AAAAI, AAD, AAIITO, ACAAI, AEDV, APAAACI, ASBAI, ASCIA, BAD, BSACI, CDA, CMICA, CSACI, DDG, DDS, DGAKI, DSA, DST, EAACI, EIAS, EDF, EMBRN, ESCD, GA²LEN, IAACI, IADVL, JDA, NVvA, MSAI, €OGDV, PSA, RAACI, SBD, SFD, SGAI, SGDV, SIAAIC, SIDeMaST, SPDV, TSD, UNBB, UNEV and WAO. The EAACI/GA²LEN/EDF/WAO guideline for the definition, classification, diagnosis and management of urticaria. Allergy. 2018;73:1393-1414. <https://doi.org/10.1111/all.13397>

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

Загальні (україномовні):

1. Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова: <http://vnmu.edu.ua>
2. Бібліотека Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова: <http://library.vnmu.edu.ua>
3. Центр тестування <https://www.testcentr.org.ua/uk/>
4. МОЗ України <https://moz.gov.ua/>
5. Центр громадського здоров'я МОЗ України <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan>
6. Всесвітня організація охорони здоров'я <https://www.who.int/ru/home#>
7. Українська академія педіатричних спеціальностей: <https://www.uaps.org.ua/>

Загальні (англомовні):

1. Medscape Pediatrics: <https://www.medscape.com/pediatrics>
2. Pubmed portal: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/>
3. UpToDate: <https://www.uptodate.com/home>
4. British Medical Journal Learning: <https://new-learning.bmj.com/>
5. Центр контролю захворювань: <https://www.cdc.gov/>
6. Медичні калькулятори: <https://www.mdcalc.com/>
7. Калькулятор індексу маси тіла: <https://www.bmi-calculator.net/>

Сайти педіатричних асоціацій:

1. The European Academy of Paediatrics: <https://www.eapaediatrics.eu/>
2. The American Academy of Pediatrics: <https://www.aappublications.org/>
3. European Paediatric Association/Union of National European Paediatric Societies and Associations: <http://www.epa-unepsa.org/>
4. European Society for Paediatric Research (ESPR): <https://www.espr.eu/>
5. European Society for Paediatric Endocrinology: <https://www.eurospe.org/>
6. The European Society For Paediatric Infectious Diseases: <https://www.espid.org/>
7. American Heart Association: <https://www.heart.org/>
8. European Resuscitation Council: <https://www.erc.edu/>
9. European Academy of Allergy & Clinical Immunology: <https://www.eaaci.org/>
10. The European Respiratory Society: <https://www.ersnet.org/>
11. Society for Endocrinology: <https://www.endocrinology.org/>
12. International Society of Endocrinology: <https://www.isendo.org/>
13. The European Hematology Association: <https://ehaweb.org/>
14. American Society of Hematology <https://www.hematology.org/>
15. European Society for Blood and Marrow Transplantation: <https://www.ebmt.org/>
16. The American Society of Pediatric Hematology/Oncology: <http://aspho.org/>
17. European Renal Association - European Dialysis and Transplant Association: <https://www.era-edta.org/en/>
18. International Society of Nephrology: <https://www.theisn.org/>
19. American Society of Nephrology: <https://www.asn-online.org/>
20. European Society of Cardiology: <https://www.escardio.org/>
21. American College of Cardiology: <https://www.acc.org/#sort=%40commonsorthdate%20descending>
22. The European Society for Paediatric Gastroenterology Hepatology and Nutrition (ESPGHAN): <https://www.espghan.org/>
23. International Society for Pediatric and Adolescent Diabetes (ISPAD): <https://www.ispad.org/page/ELearningPortal>

Силабус з дисципліни «Педіатрія» обговорено та затверджено на засіданні кафедри
педіатрії №2 (протокол № 10, від « 26 » 04 2022 року

Завідувач кафедри

_____
(підпис)

д.мед.н., проф. Дудник В.М.

Відповідальний за курс

_____
(підпис)

к.мед.н., доц. Мантак Г.І.